

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. Katona János.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐSZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Erköles a politikában.

Soha senki sincs annyira kitéve a támadásnak, mint az, a ki a közügyek élén, mint vezető áll. A miként a csatában is az első sorban állók vannak kitéve a tűznek leginkább, ép úgy van a közéletben is. A függetlenségi párt, a míg át nem vette az ország hajójának vezetését, sokkal, de sokkal kényelmesebb helyzetben volt. Az ellenzéki padokon valósággal dicstény nyel koszoruzva vivta csatáit a harmincévig grasszáló liberálisokkal, és hogy kormányra került, csodálatos, a hangzatos frázisok nagy része ellene fordult s azok, a kik nem tudnak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy most ennek a pártnak a vállán nyugszik az ország békéje, hogy mindaddig, míg a megkötött paktum határid-je le nem jár, nem foglalkozhat kizárólag a saját programjának a megvalósításával, legjobban szitják ellene az ellenséges hangulatot.

Megvalljuk őszintén, hogy mindeme támadásoknak rejteit, aljas célzata van, mert oly nagy foku erkölcselenséget még nem láttunk a politikában, mint ma.

Es a miként ott a parlamentben látjuk ezen visszás állapotokat, úgy van ez a vidéken is.

Az új korszak leszámolt a régivel. A darabontokat eltemette az ország s a sebekre fátyolt borított. De látjuk, hogy a régi rend emberei sehogy sem tudnak bele törődni a jelenbe, a miként az állat is vissza kívánczik a sárba, a hol jól érezte magát: a korrupció, a hűsoszafék, a protekció, a pajtáskodás emberei vissza kívánják a régi büzhödt levegőt, mert az ő szemüket sérti a fény, a tisztaság, a rend. És mivel tudják, hogy mindaddig nem érvényesülhetnek, míg a függetlenségi párt lesz többségben, igen természetes, hogy támadásuk minden éle az ellen a párt ellen irányul, csak ezt, egyedül ezt akarják szétrobbantani s a politika teréről leszorítani.

Ismerik ezek a régi rendszer emberei a saját kreaturáikat. Ismerik ezek gyenge sebezhető oldalait. Láttuk az országban több vármegyei és városi törvényhatóság restaurációja alkalmával, hogy micsoda erőfeszítéssel, agyafurt gonoszúsággal iparkodtak érvényesülni. Új címek alatt új pártokat alkotva néhol sikerült megteveszteni a bizottsági tagokat s ezek bevéve a maszlagot siettek tolni szekerét a már elfeledett, eltemetett darabontoknak.

A politikai erkölcselenségnek oly szemtelensége ez, hogy kell, miszerint

utálattal forduljon el tőle minden ember.

Nap-nap után olvassuk a fizetett csahosok gyalázkodó cikkeit a függetlenségi párt ellen. Különösen a krajcáros lapok dominálnak e téren. Hát lehet józanul gondolkodó magyar ember, a kinek agyában már fel nem merült volna e kérdés, hogy hol van ennek az áramlatnak a forrása, ki fizeti ezeket az embereket, mert hogy ingyen nem teszik, az bizonyos. Az nem keresi a zavarost, a ki nem akar benne halászni.

Elvtagadással, árulással vádolják a függetlenségi pártot, de azt nem mérlegelik, hogy mekkora önfeláldozással szabadította ki az országot az abszolút kormány igája alól. Ez a vád nyilván azzal az erkölcselenséggel jár, hogy a magyar népet félre vezessék s az ott hagyva a függetlenségi zászlót, segítsen fejtámasztani a régi rendszert.

El akarják hitetni, hogy azok a férfiak, kik egész életüket a függetlenségi eszmékért való küzdelemben töltötték el, hűtelenek lettek a zászlóhoz s a hatalom polcán megfedkeztek elveikről. A bihari szegen még lógnak az elvek, de a józan magyar nép ismeri a vezető férfiak egész lelkületét, ismeri a jelen helyzetet s akkora erkölcselenséget, akkora politikai elvetemültséget még a volt darabontoktól sem tételez fel.

A magyar nemzet nem ülhet fel a politikai kalandorok lármájának, a kiknek csakugyan nincs veszteni valójuk, mert a ki sárral dobál, annak piszkos a keze.

Ha szüksége volt valaha a magyar nemzetnek ön uralomra, politikai józanúságra, ma kétszeresen szükség van arra, hogy ezekre az aljas forrásokból táplálkozó vádakra ne reagáljon, hanem csendben, teljes elhatározással készüljön arra, hogy az átmeneti időszak letelte után az egész ország a függetlenségi lobogó alatt sorakozva a kormány gyeplőjét ennek a párt vezetéségének adja kezébe, mely érettségének, higgadtságának, ép a jelen nehéz időkben annyiszor adta tanujelét.

K.

Közkert Léván.

Abdera, az ókori Trácia városa híres, vagy inkább hírhedt volt a polgárságáról, mely igen nagyra volt azzal, hogy elődei a művészet és tudomány hazájából, Athenéből való telepések valének.

Azt olvassuk felőlük, hogy fantáziájuk annyira szárnyalta tul okosságukat, hogy ez sohasem volt képes azt utolérni. Soha sem voltak ötletek szűrében, de azok csak ritkán

illettek az alkalomhoz, melyben azokat megvalósítani akarták, vagy pedig azok akkor támadtak, ha a jó alkalom már elmúlt.

Ezért fogták rá az abderitákra, hogy meggondolatlanul cselekedeznek.

A tapasztalat azonban azt mutatta, hogy akkor sem jártak másképen, ha fontolóra vették is a dolgokat. A legtöbb abderitaiságot pedig akkor követték el, ha nagyon jól akartak valamit nyélbeütni, mert ilyenkor a sok pro és contrafilozofálás közben eltévesztették a célt, a sok fától nem látták az erdőt, a sok skrupulus megkötötte a kereküket.

E sajátosságuk sok különös históriának volt a szülője, mely a régi görög világban igen képes hrnevet szerzett városoknak. Vagyazzunk, hogy úgy ne járjunk!

A folyó hó 3-án tartott városi közgyűlés tárgysorozatának egyik pontja volt a lévai sportegylet azon kérvényes ajánlata, mely a dögter egyesületi célokra való átengedéséről szól.

A tanács e tárgyra vonatkozó indítványa oly száraz és száraz volt, mint ha halva született gyermeket mutatott volna be a közgyűlésnek, pedig az az ajánlat életre való volt.

A nyert felvilágosítás szerint a dolog ez:

A lévai sportegylet előre meg nem határozható időre, de kifejezetten az egylet fennállása idejére — tehát nem örökre — kérte ama kis, hepe-hupás, néhány év óta fás terület átengedését, melyet dögter néven ismerünk.

Ezen ideiglenes átengedés rekompenciójaként kijelentette, hogy felosztásakor azon területeket is a város tulajdonába juttatja majd, melyeket vétel útján a szomszéd földbirtokosoktól meg fog szerezni, befásítani és a dögterhez csatolva kertté átalakítani.

Léva város tehát, minden költség nélkül oly közkerhez fog jutni, a minőt annak már régen kellett volna létesítenie.

De sajnos, sokan e nemes célzatu ajánlat jelentőségét fel sem fogták; mások azon akadtak fenn, hogy itt örök időkre való átengedés forog szóban; meg mások azon, hogy hát akkor keresztül sem járhatnak majd azon a dögteren.

Pedig egy kis jóakarattal vissza lehetett és kellett volna fojtani ama erőltetett jogi aggályokat, melyek egy-egy képviselőtestületi tag, szűkebbül nyárspolgár gondolkozását csak megerősítették. Egy kis jó akarattal némi lendületet lehetett volna adni azok rögöz tapadt gondolkozásának, akik a közkert szükséges voltát különben soha sem fogták elismerni és átérzeni, a míg maguk a saját szülőhegyükön szellőztethetik a városi büzös levegővel oltelt tüdejüket. Egy kis jóakarattal meg kellett volna győzni a képviselőtestületet arról, hogy modern város nem maradhat közkert nélkül, ha nevéhez méltóan akar fejlődni.

A kiknek ilyesmihez nincs érzékük, azokhoz nem is szólok, mert a ki nem ért arabusul, ahhoz hiába szólnék arabusul.

Áttérek tehát a közgyűlésen is felhangzott ellenvetések megcáfolására.

Örök időre nem engedhet át a város területet.

Legyen úgy, vagy ha úgy tetszik: úgy van. De itt sehol örök időről nem esett szó. A statisztika azt bizonyítja, és e mellett legközvetlenebbül szól a lévai tapasztalat, hogy oly egyesületek, melyeknek célja nem általános érdekű, hanem csak egyes társadalmi csoportok magán érdekeit szolgálja, csak rövid életűek. Tagjait közös szórakozás és kölcsönös rokonszenvenés hozza össze, utóbbi pedig nálunk Léván nem szorított maradandó lenni. A tagok életmódja, gondolköre, talán temperamentuma is a korrallal együtt változik: ez oka annak, hogy néhány év múlva közönyösökké válnak az egyleti élet iránt, a mi annak megadja a baláldőfést.

Hova lett a lövészes egylet? hová a vívó és torna egylet? meddig élt a dalárda? de még a magasabb érdekű egyesületek közül is, nem vergődik-e már haláltusában a kórházi s az orvos-gyógyászati egyesület?

E tapasztalatok oly törvényszerű igazságot jelentenek, melynek kényszere alul a sportegyesület sem vonhatja ki magát. Nem lehet tehát itt szó örök időről, hanem legfeljebb tizenöt évről, és ha huszöt évet vennénk is, akkor is kapva kell a városnak ez ajánlaton kapnia.

Ennek számbavételével, egy kis jóakarattal, előzékenységgel, az egyesület jóindulatának kellő méltányolásával el lehetett volna osztani a skrupulusokat, megkerülni az ütköző pontot.

Minden egyes fát, mely Léva város területén áll, meg kell becsülni, nem hogy a közönség élvezete elől elvonni.

Ugy van, úgy kellene lennie. De akkor kezdjünk ez elv megvalósításához mindjárt a város utcáin és ugynevezett sétateréin.

Amióta Brach Ferenc nincs többé, szomorú mulandóság képét nyújtják különösen a Flóratéri-, Ozmántéri- és Kalváriai ültetvények. Az előbbi kettő, kézzel foghatóan mutatja, miként becsüli meg Léva városa a köztérek ültetvényeit. A Kalvária fenyő ültetvényei tönkre mentek, mert nem volt fedezet, azok két éven keresztül való rendszeres öntözésére. Az utcákon csonkítja a fákat a villanyos szerelő, a háztulajdonos, a kinek ablakát beárnyékolják; a Rákóczi fához vezetett uton megbicskázta és tördeli azt a lévai csirkefogó gárda, mely a városban is bátran és merészen szedi le ágastól róluk a vadgeszte yét és amerikai diót. Rándör, ha látja összeteremtetőzi, vagy — oda se neki; a közönség mély kontempációbba merülve nem törődik vele. Azon a kérdéses dögterén fenyőket is ültettek volt, azok pusztulnak, mert a sok felcseperedett akác mindent elnyom. Ezek után a logika azt mondja, hogy bizony ott, a hol sem a hatóság, sem a közönség zöme nem becsüli meg, nem részesíti védelemben a fát, ott azt jobb annak gondozására bízni, aki azt szereti és megbecsüli, mint devasztaációnak átengedni. Most sem a közönség veszi igénybe a dögterest, hanem egy csapat vásott kölyök, aki ott lesi a szőlőlopásra alkalmas időt; zűllött alakok, kik ott aluszák ki pálinkás mámorukat s kik egykori paradicsomukból, a régi temetőből kizárattak; szerető párok, kik ott tartják találkájukat a bokrok indiskrét leple mögött.

Ezt a helyet, mely magában véve szűkebb, sem hogy a nagy közönség azt igénybe vehetné, féltik mint a Darius kincsét — de azért bitangra hagyják.

Ezt a helyet, melyről visz kocsiúdat,

emelő durungot, hevederlécet és karácsonyfát a ki csak akar, nem akarják ideiglenesen átengedni olyan egyesületnek, mely azt kibővítené, jó karban tartaná, a rombolás ellen megvédené, hogy mint kész üdülő helyet a városnak ingyen visszaadja — de nem tesznek semmit, hogy az üdülés és közérkölciség tekintetéből meg ne botránkoztassa az arra járó. s ezzel elvonják az ültetvényt a közönség élvezetétől!

Vannak szőlőtulajdonosok, kiket feszélyez-ne, ha szomszédságukban a sportegylet hanyatló kapna. De miért? A szomszédos szőlőkeretekből nem hallik le a dögter mélyébe a nem hangos társalgás, a hangosat pedig most is meglesheti aki akarja. Az a társalgás pedig, mely ott fog találkozni, biztosítékot nyújt arra, hogy nem fogja a levegőt duhajkodó ordítással megtölteli, mint gyakran a közeli „nyári mulatók“ közönsége; hogy azon hangokra, melyek innen fognak szétterjedni, nem fog kelleni a füleknél pirulniok, mint a „nyári mulatók“ról messze e hangzó dalok szövegére.

Vannak ellenei az eszmének, kiknek csak az út szőget a fejükbe, hogy majd akkor nem lehet arra járni. Nohát az arra vezető út o'y évtizedek óta fennálló szolgálmány, melyet a sport egyletnek is tekintetbe kell vennie, az pedig az aggódókra nézve tökéletesen mindogy lehet, hogy a dögter legközvetlenebbül vagy a szélén haladnak majd azon végig.

Sajnos, felette sajnos, hogy ily ügyben, annyi szót kell igénybe venni és talán — elfecsérelni. De megnyugtat az a tudat, hogy a város közönségének érdekében én teljesítek önzetlen polgári kötelességet és nem azok, kik ez ügyet le akarják terejni a napirendről.

Ne tegyünk úgy e kínálkozó alkalommal, mint például Besztercebánya a mult

T Á R C A.

Találkozás.

Viharos . . sötét éjszakán, . . bolygótűzek között . . .
Két szellemárny találkozik, a temető fölött.
Egyik fehér és hősizta, miként az angyalok, . .
A másik gyászöntöst visel . . Oly árva, elhagyott . .

„Hová megy te fehér lány? . . . kérdi most a sötét.
Süvölt az orkán rémesen a megrázta kőntösét . . .
Széliden teled a leány: „Az angyalok közé“ . . .
Szenvedtem, sirtam itt, e földön, most szállok ég felé,

Hát te ki vagy gyászos szellem? Mi üz az éjszakán?
Szemedben néma fájdalom és azod halovány . . .
Ne kérdezzed te boldog . . ah . . elkárhozott vszgyok
Nem fogad engem a menyország nem várnak angyalok.

Élt a földön egy kis leány. Szép mint a hajnalfény.
Mégis annyit sirt, zokogott és szenvedett szegény . . .
Szeretett engem igazán . . szerelme tiszta volt . . .
Szíve csak értem élt, hevült . . máshoz soh'sem hajolt.

Mitegtem és megcsaltam. Ez az egész regény.
Hűdég voltam hozzá nagyon . . szigorú és kemény.
Ő szenvedett. Fájó szívevel bánatába merült . . .
Akácvirágos nyári éjen jobblétre szenderült . . .

S én itt maradtam . . Örtült! A lelkeim izzó láng . .
Perzselte, dúlta szívemet a retentő örvád . . .
Többé boldog már nem leszek. Pisztotyot ragad kezem.
Oly könnyű volt tüzes agyamba golyót röpítenem . . .

S most itt vagyok, hogy elvegyem, mi rám kiszabva van.
A másik, a fehér leány . . im . . mért oly nyugtalan.
Szemedben fájdalom csillámlik . . szerne szed tétova . .
Búcsút int szegény gyilkosának . . . szíve száll tóra.

Halaey Valéria

Ének.

— Wilde Oszkár —

Arany-gyűrű és hófehér galamb
Szívecskédnék csak szép ajándék . . .
— Az én forró szerelmemért,
Kendarkótdél les rám a fán rég!

E'efánt csontból van a Háza . . .

(A lugas rózsái fehérek!)

Én nyögöm a szük, keskeny ágyat;

(De a vadrózsák is fehérek!)

Tied a jácmin és a myrtilusz!

(A vörös rózsák úgy-e szépek?!)

Enyém a bánat és a cyprus

(A rozmaring talán mindnél szebb!)

Mig három küzd, hogy Téged birjon,

(Zöld fűben hever egy halott . . .)

Három lépés tölem a sírom!

(Ütess fejféhoz liljomot!)

Karafiáth Jenő.

A polgárság történelmi kifejlődése.

Irta: Köveskúti Jenő.

(Folytatás)

Tekintsünk végig ezen az érdekes küzdelemben.

A elvagyonosodott és elbizakodott hűbéreseik kezében van a földbirtok, a hatalom s a jog. Mindhárommal visszaéltek. A királyoktól nyert birtokaikért már nem hajlandók hűséggel szolgálni a királynak. A hatalmat kiragadják a király kezéből s azt a királygal szemben gyakorolják. A jogot úgy értelmezik, hogy az csak őértük van. Ily viszonyok közt veszedelemben volt nem csak a városi polgárság, de a királyi hatalom is. A közös érdek összeharátkozattá a polgárságot s a királyokat. A barátságot a királyok keresték. Jogot adtak a polgárságnak arra, hogy az országgyűléseken magukat képviseltessek. — Magyarországon Zsigmond király hívja meg a polgárság képviselőit az országgyűlésbe 1405-ben. — Széles körű önkormányzatot nyernek a vá-

rosok és megkezdődik a városok s a polgárság életének fénykora.

A városokat abban az időben alig járható utak kötötték össze. Veszedelmesekek voltak ezek a kereskedelmi utak, mert gyakran állták el rabló lovagok, fegyvereseikkel; akik kifosztották az árucikkeiket tovaszállító polgárokat. Egész tömege keletkezett abban az időben az elszűllött lovagságnak, mely ilyen módon rablásból élt.

A városi polgárság felismerte érdekeit. A városok szövetségeket kötöttek egymással érdekeiknek, vagyoniuk, sőt életük biztonságának megvédelmezésére. Gildék-nek nevezték az ilyen város-szövetségeket. Némely gildében 70-90 város vett részt. Közös költségen tartottak fenn hadsereget, kereskedelmi és hadihajótát. S immár nem csak arra voltak képesek, hogy a saját hűbéreseik ellen harcoló királyokat pénzzel, sőt fegyverrel segítsék. A kereskedőket, kik nagyobb csoportba verődve szállították áruikat, most már a gildének fegyveres csapatai kísérték és védelmezték meg az uri rablókkal szemben.

Rendkívüli gazdagságra tettek szert ilyen módon a polgárok. Gazdagságuknak híre eljutott a királyok fülébe s megszorult uralkodók, gyakran fordulnak külsőnért a polgárokhoz. Némely tékozló királyalóvalással megarcolja a polgárságot. A mi nagy Mátyás királyunk is ezek közé tartozott, de ő aztán meg is tudta védelmezni, ha kellett, a polgárság érdekeit.

A jó móddal rendszerint együtt jár a műveltség. Amig az egyre-másra zűllő lovag-

azazad hetvenes éveiben a pléhgyárral. Nem sdtak ennek helyét, mert a városatyák azt mondták: hol fognak aztán teheineink legelni? és most a városi ügyész azt mondta: igazuk van, ez a terület közlegelő, ezt nem lehet elidegeníteni, ehhez minden beszercebányai polgárnak joga van. És most irigy szemmel nézik a beszercebányaiak a nagy telepet, mely Zólyom városa mellett egy egész kis új várost képez.

Ne mulasszuk el e kínálkozó alkalmat, mely bennünket egy-két év tized után oly alkotással ajándékoz meg, mely évről-évre égetőbb szükséggyá válik.

Nincs e városnak sehol oly szabad, árnyas helye, hová a lakosság gyermekeit a nyáron utóainkban tapasztalható dögleletes bűszű levegő elől üdülni küldhetné. Már husz éve hallom, hogy a szigetet kellene megszerezni és befásítani, de ez csak kegyes óhaj maradt. — A dögteret jelen alakjában a már fertőbb kifejtett okoknál fogva nem lehet ily célra használni, az csak *büvöhely*. A Kalváriával kudarcot vallottunk.

Ne szalasszuk el e most kínálkozó jó alkalmat, kapjunk rajta.

Kitudja, fogunk-e a jövőben a sport egyesület részéről ily nemes szándékkal találkozni, ha a vezető egyének változtak.

Léva város polgársága eddig büszkén hivatkozott áldozatkézségére, melyet mindannyiszor tanusított, ha a várost emeléséről volt szó. És most midőn egy fillérjébe sem kerül az okvetlenül szükségessé vált közkert létesítése megtagadná-e önn magát?

Nem azt jelentené-e az, hogy Léva város polgársága szűkkelül, kalmáros gondolkodású? hogy a gymnasium, vasut, laktanya, tanítóképző, székhely áthelyezés stb. ügyében hozott és hozandó anyagi áldozatokra csak azért volt bajlandó, mert mindezeknek kamatai évek múltán uzsora kamatok alak-

ság hanyatlott a tudományban: úgy hogy nem egy lovag írni, olvasni sem tudott már, addig a városi polgárság kaput nyitott a tanítóknak, iskoláknak és szép műveltségre tett szert. Az emberi műveltségnek legszebb és legillatosabb virágja a költészet. A lovagság virágkorában a költészetet a lovagok üzték. Amde az erkölcsstelen rablókká szállott, tudatlan lovagság köréből most menekül a költészet oda, ahol tisztesség van és erkölcs, ahol a tudományt is felkarolják, menekül a polgárság körébe. Németország városaiban egész költői iskolák keletkeznek, melyekben a versírást ép úgy tanulták az iparos ifjak, mint a csizmakészítést, az asztalosasságot vagy a szabósságot. A versnek is megvan a maga szabálya. Amelyik iparos ifju még nem tudta ezeket a szabályokat (Tabulatur-nak nevezték), az *tanonc* (schüler) volt. Aki a szabályokat már eltanulta, az *iskolabárdi* (schulfreund) lett. Énekesek, költők voltak azok, akik már valamely dalra verset tudtak csinálni s azt nyilvánosan elénekeltek. Akik azonban olyan sokra vitték, — hogy saját — szerzeményű dallamra írták verseiket, azok már mesterek, mesterek voltak. Dalait az iparos költők nyilvános helyeken, szép leányokkal, szép asszonyokkal vegyes nagy társaság előtt, rendszeren a városháza termében mutatták be.

Ahol a dal tanyát üt, ott jó emberek vannak. Nemes érzelmek, és tiszta erkölcsök uralkodtak akkor a polgár társadalomban. Tisztelték a nőket. De meg is érdemelték azok a polgárnők a tiszteletet,

jában kerülnek vissza az áldozathozó zsebébe? hogy oly alkotás elől elzárkózik, mely *kézzel fogható* előnyeket nem kamatoz?

Ez úgy talán még egyszer fog a közgyűlés elé kerülni, Léva város képviselőtestülete tanubizonyosságot tehet akkor áldozatkézségének önzetlenségéről és okosságáról.

Vigyázzunk, hogy Abdera nyomdokaiba ne lépjünk.

Dr. Karafiáth.

A férfi és a nő hivatása.

Mindenkinek, tehát a férfiaknak és a nőknek egyaránt ez a hivatása, hogy szolgáljanak az embereknek. Ugy hiszem ezen általános alapelvben megegyezik minden ember, aki nem erkölcsstelen. Ezen hivatás teljesítésénél különbség a férfi és a nő között csak azon eszközökben van, amelyekkel azt végzik, vagyis amivel szolgálnak az embereknek.

Az emberiség szolgálata két részre oszlik: az egyik a boldogság előmozdítása a létező emberiség közt; a másik pedig — magának az emberiségnek főmaradása.

Az elsőre nevezetesen a férfiak vannak hivatva; a másikkra pedig kizárólag a nők; mert csak ők képesek arra. Ezen különbségről nem s abad megfélekedezni; és hibázni, aki ezt tenné.

Ezen különbségből erednek egyuttal mindkét nemnek a kötelességei is, amelyeket nem az emberek találtak föl, hanem a melyek a dolgok természetében rejlenek. És ezen különbségből következik egyuttal a férfi és a nő erényének és vétkeinek megítélése; amely mindenkoron létezett, létezik most is és létezni fog mindig, míg az emberek ésszel rendelkeznek és rendelkezni fognak.

Midőn tehát a férfi életének legnagyobb részét a női sajátos, különféle fizikai, intellektuális és szocialis munkában tölti; a nő pedig életének legnagyobb részében a gyermekekkel, azok ápolásával és nevelésével el van foglalva: ennek fölán mindkettőn egyenlőképpen érzik azt, hogy azt végzik, amit maga a természet reájuk szá-

mert erényesek voltak. A polgárleány nem volt nagyraltató. Szívesen fogadta az iparos ifju udvarlását. Pedig be szépek voltak azok a polgárleányok! XI. Lajos francia király, jha rég meg nem halt volna, sokat tudna a szépségökről beszélni. Sőt a mi agy Mityás királyunk is nagyon belészeretett a boroszlói polgármester szép leányába. . . . Szigorúak voltak az erkölcsök. Rossz idők jartak akkor a hűtlen leányokra. A szerelmes iparos ifju bevádolta a hűtlen kedvest, a városházán. Hogy a megcsalt leány bepanaszolta-e hűtlen ifját, azt nem tudom, de valószínű. Hát a kikapós menyecské! . . . Ezeket kikötötték a piactér közepére egy fahoz, a pallengerhez, had lássa mindenki azt az asszonyt, aki nona bec üti az urat. Hanem a férjem-uramoknak sem volt ám szabad hűtlenségi oldalugrásokat tenni!

Sőt nem volt szabad éjzaka az asszony engedélye nélkül kimaradni, aztán bepityizálva, vagy éppen erősen begombolkozva menni haza. Hátha az asszony bejelenti a céhmeisternek . . .

Igy volt ez abban az időben, amikor a nemesek meg az erkölcsstenségbe merültek s életüket tobzódásban töltötték. Micsoda lakomák voltak akkoriban a főrangúknál! Az ebéd 40—50 fogásból állt és egész estig tartott. II. Lajos királyunk feleségéről, Máriáról fel van jegyezve, hogy roppan sokat evett. Báthory István, az ország akkori nádora soha sem kelt fel józanon az asztaltól. Ilyenek voltak az ország első emberei. — Milyenek lehettek a többiek! . . . Ezért

bott. Így volt az mindig és úgy lesz ezennel is.

A férfi hivatása különfélebb és tágasabb; a nő hivatása pedig egyoldalubb és szűkebb, de azért mélyebben járó. Éppen azért úgy volt mindig és úgy is lesz az, hogy a férfi, akinek százféle kötelessége van, ha ezek némelyikéhez hűtlen is marad, — azért mégsem rossz és ártalmas férfiú; még mindig teljesíti hivatásának egy részét.

De a nő, akinek kevés számú kötelessége van, mihelyt ezen csekély számú kötelességeinek egyikéhez is hűtlen lesz, sokkal mélyebben esik el, mint a férfiú, aki száz kötése ége közül tizet elhanyagolt.

Ez volt mindig az általános vélemény és az maradni fog ezennel is; mert olyan ennek a dolgnak a lényege.

Arra van hivatva a férfi, hogy különböző munkái által szolgáljon az embernek; és ő szereti is ezen munkákat, míg végzi azokat.

A nő pedig hivatva a van arra, hogy az embereknek szolgáljon — gyermekei által; és ő nem teheti azt, hogy ne szeresse gyermekeit, míg szüli, ápolja és neveli azokat.

A férfi és a nő közös hivatása tehát az, hogy mindketten szolgáljanak az Istennek és az embereknek; noha a szolgálatuk formája különböző.

Az egyenlőség azon alapszik, hogy az egyik szolgálat éppen oly fontos, mint a másik; hogy az egyik föltételezi a másikat és hogy úgy a férfi igazi szolgálatához egyaránt szükséges az igazság ismerete, amely nélkül a férfi és a nő cielekvősége nem lehet hasznos, sőt káros lenne az emberiségre nézve.

A férfi arra van hivatva, hogy sokféle ügyeit elintézzék; de ezen ügyei ezen foglalkozásai csak akkor hasznosak, és az ő fizikai, intellektuális és szocialis munkája csak ekkor termékeny, ha azt az igazság s más emberek boldogsága nevében végzi. Eppen úgy van az a nő hivatásával is. Gyermekeinek ápolása és gondozása csak

kellett a vitéz magyar nemzetnek Mohács mezején elbuknia.

Hanem a polgárság józansága és erkölcsössége sem volt örök. A nagy gazdagság nyomában szokott járni a fényűzés, tobzódás és a laza erkölcs. Tanyát ütött ez később a polgári társadalomban is. Kivált mikor összeházasodás révén megismerkedett a polgárság a nemzeti életmóddal. Mert hát sok elszegényedett nemesi ifju szívesen vette el feleségül a gazdag és szép polgárleányt. A polgár leány pedig most már örömet lesz nemesi ember feleségévé. Így mentek veszendőbe a régi jó erkölcsök. — Így halványult el a polgárság fénykora.

A XVIII. század végén, a francia forradalomban vivja meg a polgári rend utolsó és döntő harcát a nemesi rend ellen. Mi volt a francia forradalom? — A polgárság hosszas alkotmányküzdelmének utolsó és győzelmesen végződő felvonása. Ettől kezdve a polgárság egyenlő a nemesiséggel. Sőt nemesiség nincs, ellenben a „polgár“ név iu már nem tisztán társadalmi elnevezés, hanem közjogi jelentőséget nyer. Új korszakba jutottunk a társadalom történetében: a polgári társadalom korszakába: a demokráciába.

Fényes és hosszú korszakot jósolt a demokráciának mindenki, és ime, alig mult el egy százada a nagy forradalomnak, már döngözik a polgári társadalom falait s felhangzik a jelszó: jogot a népnek! Új elemek lépnek fel, egy új osztály akar érvényesülni: a nincstelen emberek, a proletárok osztálya és mintha már látnók a jövő

akkor lesz hasznos az emberekre nézve, ha nem egyedül saját öröme kedvéért neveli, hanem azért is, hogy belőlük az emberiség jövő szolgálai s így hasznos tagjai és önzetlen munkásai váljanak. Ez azonban csak ugy lehetséges, ha őket neveli az igazság, becsületesség nevében.

Cselkó József.

A nép kioktatása a tüdővész ellen.*)

MEGSZIVLELESRE!

I.

A tüdővész (tuberculózis) elkerülhető és gyógyítható is, még pedig annál inkább, minél korábban ösmertetik fel és kerül orvosi kezelést alá.

II.

a) Egészségtelen és veszedelmes:

1. A sötét és nedves lakás. — A míg a szegénység egészségtelen lakásokat nem kerülhet el, addig is bőséges szellőzéssel kell főképp a betegszoba és hálószoba viszonyait javítani.

2. A testre rászorított ruházati részek: leányoknál a fűző, fiúknál a nadrágszíj.

3. Szeszkes italok (alkohol): pálinka, rum, cognac, likőrök és nehéz, ugynevezett erősítő borok. Gyermekeknek minden szeszkes ital — a sör is, — csak árt, sohasem használ!

4. A csókolás, főleg a gyermek szájon csókolása.

5. A gyermekek játszóháza tisztátlan padlón vagy homokban; ez igen könnyen fertőzést okozhat.

b) Ajánlatos övrendszabályok:

Rendes életmód, tisztaság a lakásban, a ruházatban, a testen; okos edzés, mozgás a szabadban, megfelelő testgyakorlat. Mindez előfeltétele a testi egészségnek mindenkinél, de különösen gyöngébb szervezetű, dűdövészre hajlamos (disponált) egyéneknek.

A Tuberculózis című lapból. Előfizetési ára 1 kor. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut 41.

társadalmnak, a szociális társadalomnak távol mutakozó körvonalait.

Hogy kerülnek ezek felszínre alig egy százados jogok általános kivívása után? Megmondom.

A polgárság győzelmével csaknem egy időre esik a természettudományoknak felüldülete, a gyáraknak feltalálása, tömeges felállítás és ipari célokra való felhasználása. A gyár, míg egyrészt tömegesen állította elő az iparcikkeket, másrészt fölélegessé tette, vagy lesüllyesztette a kézi munkát. Tökre tette a kézi ipart s az egykor vagyonos polgári osztályt megfosztotta jóllétének alapjától. A termelési eszközöket a vagyonosabbaknak, a tőkésnek kezére játszotta. S míg ezek mérhetlen gazdagságra tettek szert, addig a gyárparihetetlen gyorsasággal egy új osztályt nevelt fel, a vagyontalan és jognélküli proletárok osztályát.

Ezeknek hangját halljuk a szocialisták jelszavaiban.

Ime, t. közönség, új harc előtt áll a polgári társadalom. A világ kerek meg nem áll. Új kérdés tűnik fel a történelem nagy könyvében. Ki adja rá meg a feleletet? Megadja maga a történelem, az ő tanulságával. És ezt a tanulságot még ennek a vázlatos és halvány felolvasásnak alapján is mindenki elvonhatja magának.

Végig kísértük a polgárságot az ő történelmi kifizetésében. Láttuk a hullámzásokat, melyekön átment, a küzdelmeket, amelyeket megvívott, a győzelmet, amelyet elért. És mindezeket összefoglalva megállapíthatjuk: a multak gazdagságából, fényéből, dicsőségéből sok elveszett, de mindent visszaszereshetünk jóakarattal, hazafisággal, munkaszeretettel, erkölcsiséggel és műveltséggel.

(Vége).

1. **Lakás.** Nyisd ki az ablakodat (télien is!) legalább egy félóraig reggel a fölkelés után és este a lefekvés előtt. Nem kell e mellett a meghűléstől félni. — *Friss levegő nem árt senkinek!* Tiszta szél legyen a lakásban! A padlót naponta törüljék föl nedves ronggyal, ne sűrűjön senki szárazon. — Legalább hetenkint egyszer homokkal és szappanos vízzel kell a hajó vagy kőpadlót felszórni. Beteg ember egyedül ájándék az ágyában, ne legyen gyermek-hálótársa. A beteg ágya távolabb álljon az egészségesektől!

2. **Ruházat.** A felső ruházat is, de főleg a testet közvetlenül érintő fehérnemű tiszta legyen. A talában ne töltöz túl meleg — ne hordjál nyakra való gyapjukendőt s igazodj mindig a külső hőmérséklet szerint (onyhe időben könnyebb, hidegebb időben melegebb ruházat).

3. **Táplálkozás.** Mértékletesen egyél és rendszeres időközönben étkezzél! — Vegyes diéta: hús, zöldség, szalonna, vaj, sajt, főforralt tej, tojás, cukor, hüvelyes, vetemény (borsó, lencse, bab) főzelék. Nyers tej élvezete mindenféle betegséget okozhat, ennélfogva nem ajánlható.

4. **Elegendő alvás:** gyermeknek 8—9 órai, felnőttnek 7—8 órai alvársá legyen ideje.

5. **Testgyakorlás:** torna, ifjúsági játékok, nyáron uszás, télen korcsolyázás ajánlatosak.

6. **A test ápolása:** Szorgalmasan fürdöj; reggel és este öblítsd ki tiszta ivóvízzel a szádat és mosd meg kefével fogaidat. A körmeiket rövidre vágva kell hordani s rendszeresen tisztogatni. Hosszu köröm piszok tanója s minden piszok árt az egészségnek!

III.

A kezdődő betegség jelei

sokszor alig fejtődök. Minden oly bajnál, mely néhány napnál tovább tart, orvosi tanácsból kell folyamodni, főleg elhúzódó köhögésnél, tartósabb halványság, éjjeli izzadás, soványodás, borzongás és szokatlan melegségérzet esetén (az utóbbi főleg az esti órákban gyanús). Nyaki vagy állalatti mirigyduzzanatok keletkezése gyermekek-nél sohasem közömbös dolog, ellenkezőleg sürgős orvosi tanácsot igényel. Nem természetes növes tünetei ezek, mint azt a nép sok helyütt hiszi.

IV.

A fertőzés és meggyógyulása.

A beteg ember köpete nagyon könnyen megbetegítheti az egészséget. — Minden köpet, még a nem tüdőbajos emberé is, ha a padlóra vagy falra kerül, egészségtelen válik. Nem szabad tehát senkinek sem zárt helyiségben a földre vagy falra köpni, ez egyformán veszedelmes és utálatos. Ahol köpöcsésze áll rendelkezésre (melynek alja vízzel vagy nedves fűrészparral vagy kávéüledékkel töltendő meg), abba kell köpni, ahol nincs kéznél köpöcsény, ott (nevezetesen az utcán) a zsebkendőjébe köphet a beteg. De sokkal helyesebb, ha köpöcséget tart magánál.

Köhögésnél és tüszentésnél mindenki, akár tüdőveszes, akár nem, tartsa tenyerét a szája elé (de aztán mindjárt vagy legalább is mielőbb kezet mossoa!)

A hol e szabályok betartatnak, a meggyújtott köpet helyeseen elpusztítatik, ott a tüdővész fertőzéstől nem kell komolyan tartani. O—K.

A Budapesti Hirlap a sajtóról.

A Budapesti Hirlap dec. 19-iki számában általános cikket írt a magyar sajtó hivatásáról és szerepéről politikai és társadalmi téren. A cikkely, mely egyuttal a Budapesti Hirlap programszerű megnyilatkozása a követendő:

Magyarországon a közérzés ma az elégedetlenség, a nyugtalanság és csaknem a reménytelenség tünetei közt hanykódik. A sajtó a maga rikkító színeivel a közérzésnek szinte torzképét rajzolja meg. E napról-napra ismétlődő pillanatfölvételek egyre növelik a zavart az emlékker és szívekben és a nemzetet sötétlővé teszik. Terjedőben van a pesszimizmus, mindinkább nagyobb a fogékonyág a bajjóságot, való-

szerületlenségek, hihetlenségek és képtelenségek iránt. A rossz könnyebben talál hiteltre, mint a jó; a közfigyelem inkább áll a rombolás, a vakmerő handabandázás és a kölcsönös gyalázkodás szuggesztója alatt, mint a komoly munka, a nemes törekvések és a szeplőtelen példák hatása alatt. — A nemzet e szokatlan, rendellenes lelkiállapotának a sajtó nemcsak tükré, de részben okozója is.

E súlyos vádban enyhítő körülmény a sajtó komoly részének lelkiismeretes erőfejtése és közállapotainknak az a tagadhatatlan bonyolultsága, mely megnehezíti a tisztánlátást és próbára teszi a legelfogulatlanabb ítéletmondást is. Politikai égboltozatunk nehezen tisztul, még mindig sötét felhők kergetőznek, a viharágyuk egyre szólnak, nem csoda tehát, ha a nyugtalanság és a türelmetlenség is szemléletmást fokozódik.

E nehéz időjárásban a hazafias sajtó földadata szembezálni a mesterkélt szított reménytelenséggel, rémítással és színlelt kétségbeeséssel. A gondviselés a mai nemzedék vállaira óriási terhet, nemzedékekre kiható politikai és társadalmi feladatot rótt, Magyarország újateremtése ez a feladat, belső szervezetének egészséges megalapozása és megépítése, nemzetközi állásának tisztázása és tekintélyének föltétlen elismertetése. A Budapesti Hirlap a nemzet e korszakalkotó erőmegfejtésében részt kér és részt vesz; biztatója, utmutatója, feyvertársa mindazoknak, akik a nemzet sorsa jobbrafordításán dolgoznak; földözje, ellen-sége mindazoknak, akik kishitűségből, tudatlanságból, önzésből és gonoszságból az újateremtés nagy munkáját zavarják, ócsárolják és lehetetlennek tenni akarják. Ugy érezzük, hogy a Budapesti Hirlapnak, mint teljesen független sajtó orgánumnak a földadata nem a helyzet, a dolgok célzatos összezavarása, kielesítése hasonló érdekből és önző pártzenvedélyből, nem a nemzet vágyainak kigunyolása, csalódásainak frívól kihasználása, eszményeinek kifosztása, hanem a valóság, az akar kedvező, akár kedvezőtlen valóság becsületes föltárása és pártatlan megítélése, hogy egy szilárd közvélemény és köztízet képződhessen, mert meglevesztett közérzéssel meg a mostaninál kisebb földadatokra is hasztalanul vállalkoznak a mai nemzedék.

A Budapesti Hirlap politikai magatartásának egyetlen szabályozója, egyetlen rugója egy céljaival tisztában levő, céljaitól el nem tántorítható magyar közvélemény irányítása, támogatása és kialakulása. E magunktarásában nem feszélyez bennünket senki és semmi, legkevésbé a látszólag való felelem, ha a ma uralkodó politikai hatalomról és rendszeréről van szó. A közelmúlt időkben a balsors a nemzetet csaknem egy táborba terelte; egy súlyos kényszerhelyzetbe sodródunk, melynek gondait becsüettel le kell bonyolítani. Egy önrzetsébb nemzeti lét és fajfődés után való sóvárgásunkra és főbuzdulásunkra kétségkívül a családások hosszú sora következett, de végzetes hiba volna, ha a családás reményvesztetté tenné a nemzetet. — A mai politikánk ebben a helyzetben az, hogy míg az uralkodó politikai tényezőek nem a hatalmi célt teszik politikájuk sarkpontjává, hanem becsületes szívvel, férfias erővel és kitrítással dolgoznak a nemzeti lét változatlan céljait, addig ne engedjük át magunkat a csalódásnak, a keserűségnek, a politikai viszálynak. Lehetünk barátai, lehetünk ellen-ségei a most uralkodó rendnek, de nem lehetünk kárövendői a becsületes politikai küzdelmek kudarcának, nem lehetünk szószólói a lemondásnak, a kétségbeesésnek, nem mérgezhethetjük meg a nemzeti újjászülés kuforrásait. A Budapesti Hirlap ennek következtében ítörtik minden közösségtől a politikai és erkölcsi züllöttség ama párt-és sajtóbeli tényezőivel, melyek azon vannak, hogy a nemzetet rettegés, kétségbeesés és teljes anarkia ejtse hatalmába. Az országunk észre kell venni, hogy ebben az utálatos hóhérmunkában a minden hazafias érszéből kivetkőzött újságok egész falkája jár legelő. — Valóban a pokolnak telnek benne kedve, ha a nemzet józan ítéletét és

egészséges közérzését e nemzetellenes sajtó gonosz munkája tévedésbe ejthetné és megbonthatná. Éppen azért a politikai sajtó súlyossága teljes mértékben kihívja a magyar hírlapírók közönség ellenőrző figyelmét, óvatosságát és bírálatát. — A politika féktelenkedése sehol sem olyan veszedelmes, mint a sajtóban, mert korlátlan. Az ebben rejlé veszedelemeket: nevezetesen a könnyen-hívók, a jóhiszeműek becsapását, a párt-érdek és a pártszenvédély elvadásztatását, a közvélemény idegességét és ziláltságát, a meggyőződés megfélemlítését, a közélet önfeláldozó harcainak meghurcolását és leszerelését semmi más nem közömböztetheti, semmi más nem korlátozhatja és teheti lehetetlenné, mint a sajtó misztériumaiban tájékozott közönség világos jóindulata és megfellebbezhetetlen ítéllete.

De nemcsak politikai, hanem társadalmi szempontból is a sajtó hivatása, a miy fontos, hatása is annyira nagy és csaknem kiszámíthatatlan. Ennek teljes átérzése mellett adjuk napról-napra a Budapesti Hírlapot a magyar közönség kezébe. — Ezerben társadalom egyensúlyát sem bolygatja meg annyira a politika hullámzása, mint a magyarját. A politikai elvetemültség, ha nem tud magán másképpen segíteni, akkor ráveti magát a társadalmi tagozatokra, a felekezetre, osztályokra és fajokra. Ez teszi nálunk ingathatag a társadalmi békét, kietlenné a társadalmi életet. Egy megbontott társadalom erkölcsi könnyen hozzáférhetővé válnak és nemzeti celok szolgálatára mindig csak megosztott erővel vállalkozhatnak. Egy ilyen társadalom csak alig-alig szolgálja a nemzeti egységet. És valamint a politika, szonképpen a társadalom ösztönei és szenvedelméi is a sajtóban és a sajtó által gyúlnak lángra. Eri itt kezdődik a sajtó szerepe. A Budapesti Hírlap egyik legnagyobb gondja e társadalmi szerep lelkiismeretes berőtése. Tudjuk, hogy egy eleven, életképes társadalom képe nem hasonlíthat egy álló tó nyugodt, sima tükrehez. A természetes evolúció útján levő társadalom is csupa mozgás, csupa élet. E mozgásnak, ez életnek öntudatosnak kell lenni, de nem erőszakoltnak. A mi társadalmunk láza: tünetei igen gyakran kóros állapotra mutatnak. És a sajtó a legtöbb esetben nem orvoságot nyújt a betegnek, hanem mérget és a közönség, sajnos, szívesen nyúl a mérget után. Egy társadalom, a melynek mindig a gyöngéit, a bűneit firtatják az újságokban, nem tud ellenállni a vérmérgezésnek. Egy társadalom, melynek új és régi elemei nem tudnak összeforrni, mert egymásnak csak a hibáit tanulják el, erényeit pedig lebecsmérik. Egy társadalom, a melyet naponként a legagyafurtabb igaztók szerekkel kínálgatnak, nem a békés munkában keresi nyugalmát és boldogságát. Az erkölcsi értékek oda devalválódnak, hogy a bűnt megcsodáljuk, az erényben tamaskodunk. Egy pompás automobil ma irigyletebb portéká, mint a tiszta kéz és a nyugodt lelkiismeret. Eszményünk volna a demokratizálás, de főnhéjazó gőg és szertelen versengés dől köztünk a társas érintkezésben, az életmódban, csufságára a demokráciának. Pedig a legreakcionáriusabb elvnl is nagyobb veszedelme a társadalmi egyensúlynak és egyenlőségnek: a provokáló versengés, fényűzés, dőlyf és hiúság. A Budapesti Hírlap, a mikor a társadalmi egység és a békésen fejlődő, virágzó társadalmi élet célját kívánja szolgálalni, nagyon érzi, hogy a feladat nehezebbik részét vállalta. Mert mi nem vállalkozhatunk arra, hogy naponként ok és alkalom nélkül szenzációval kedveskedjünk az eltoppult idegeknek, nem szórhatunk naponként idegen gerjesztő anyagot a világba, nem léphetjük át a magánélet tiltott határát, nem nyújthatunk táplálékot a nagyzásnak, az irigységnek, az agyarkodásnak, a léhaságnak. Azt hisszük, hogy kiűzött csúlnkat szolgáljuk, a mikor öszhangos hírdetünk vágyunk és helyzetünk közt, igénytelenséget, egyszerűséget szokásainknak, előkelőséget írásunkban, kedvet a munkához, az élet nemes örömeihez és áldozatkészséget a köz javára.

A széttagolt, sokféle nyavalyában szülő, az ide-oda ráncgált magyar társada-

lomnak semmitől sem kell annyira óvakodnia, mint egy hazug, vagy képzelt ultramodern társadalom ábrándjaitól, vágyaitól és kiszínezett szenzációitól, melyekről oly sokat olvashat a sajtó öntudatlan, vagy nagyon is tudatos részében. E romboló csempész-munka tilalmas határa a családi küszöb, legyen, melyet a Budapesti hírlap mindig tiszta szívvel és tiszta szándékkal lép át, abban a tudatban, hogy a család kímélése és védelme egyuttal a társadalom oltalma és erőssége.

A lelkiünlől fakadt eme szavak igaz voltát és őszinteségét a Budapesti Hírlap negyedszázados multja bizonyítja. De meg akarjuk velük világitani a jövőndő utját is, melyen a közönség bizodalmlátó kísérve és bátorítva akarunk haladni előre és mindig előre.

Különfélék.

— **Tiszteletbeli megyei tisztviselők:** A decz. 30-iki tisztújító közgyűlésen Lippay Géza főispán a következő tiszteletbeli tisztviselőket nevezte ki: tb. főjegyzővé Bodó János, tb. főszolgabírákka: Truska Antal, Botka Ödönt, Berczelly Miklós, Reidner Istvánt és Benkovich Gudót, tb. főorvosokká: Dr. Lányi Benedeket, Dr. Frommer Ignácot, Dr. Medveczky Károlyt, Dr. Karafiáth Mariust, Dr. Gasparetz Bélát, Dr. Illadny Jánost, Dr. Oravecz Kálmánt, tb. járási orvosokká: Dr. Balásfy Gézat, Dr. Dudich Eadrét, Dr. Gonda Pétert, Dr. Nyáry Jánost, Dr. Kohn Piekászt, Dr. Kelemen Istort és Dr. Vincze Jenőt.

— **A bars megyei gazdasági egyesület** 1908 január hó 19-én, vasárnap d. e. 10 órakor Leván a városház nagytermében tisztújító közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. A választási 3 évi cycus elmúltával az egyesületi elnök s jarásonkint: 1—1 alelnök választása. 2. A máslai tejszövetkezet 4000 kor. építési kölcsön kérése és megoldása felett, s más 4 tejszövetkezetnél levő kőcsönök lejártnak határidejére vonatkozó határozat hozatala.

— **Gyászrovat.** Egy szép fiatal leány korai haláláról szol a szomorú jelentés: Szemiskő Irén folyó hó 9-én élelének üde virágjában váratlanul elhunyt. Teguapalótt még előtte álit az élet minden reménye, boldogsága; ma már nyugszik a csendes temetőben. Az emberi jajszó itt nem tehet semmit, bele kell nyugodni a változhatatlanba. Fajdalomtól sújtott családja a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Szemiskő Józsefné szül. Mercader Victoria melyen szomorodott szívvel jelenti úgy a maga, mint gyermekei Olga, férj. Honis Józsefné, Dez ő, Emil, Agatha, ferj. Czambel Józsefné, Irma, férj. Doby Samuné, valamint az összes rokonok nevében, a forrón szeretett gyermek, testvér illetve sógornő Szemiskő Irén 1908 január hó 9-én reggeli 7 órakor elele 19-ik évében rövid szenvedés után történt hirtelen elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 11-en d. u. 3 órakor fognak a lévai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Ez engesztelő szentmise-áldozat január hó 11-en reggeli 7 órakor a lévai pebánia templomban fog az Urnak bemutatni. Léva, 1908. január hó 9-én. Béke lengjen porai felett!

— **Tisztújító közgyűlések.** A Lévai Kaszinóban folyó hó 19-en d. u. 2 órakor lesz a szokásos évi tisztújító közgyűlés. Ekor van a beszámoló az elmúlt évről, a költségvetés, a tisztikar és választmány megújítása. Erdemleges indítványok is a közgyűlés hatáskörébe tartoznak. Az Iparos Övasókör-ben ma délután, 2 órakor tartják a tisztújító közgyűlést. A Katholikus körben pedig folyó hó 19-én alakul meg az új tisztikar.

— **Kinevezés.** Bolemann Ede Selmecbánya város mérnökét a magyar államvasutak igazgatósága a budapesti balparti fizetvétség területére Budapestre az államvasutak osztálymérnökségéhez mérnök névvel nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Harsányi Nándor lévai pénzügyőri biztos sógornáját, Balogh Jolánkát eljegyezte Fejér A. Adár prágai magár-tisztviselő.

— **Ujévi üdvözetek megváltása.** A szokásos ujévi üdvözetek alól a szegény iskolás gyermekek felruházására adott adománnyal megváltották magukat: Gyapay Gusztáv, dr. Weisz Lipót, dr. Basilidesz Károly, Schubert Tódor, Weisz Mór, Kalmár Sándor, dr. Lakner Zoltán, Suhajda János, dr. Medveczky Károly, Skóór Dezső, dr. Frommer Ignác, Medveczky Sándor, dr. Ordódy Vilmos, dr. Weisz Zsig, Bótz László, Koltke Ferencz, dr. Kaszaniczky Kálmán, dr. Klein Jakab, dr. Heinrich Victor, Ordódy Eadre, Nagy Pál, Arthold Géza, dr. Szontagh Andor, Bézy Ferencz, dr. Kmoskó Béla, Szilassy Dezső, Főja Kálmán, N. N., Ortman Fidél, Téssey Emér, dr. Vlcsék Ferencz, Schubert Pál, dr. Priszner Gyula, Hoffmana Ferencz, Hoffmann Árpád, dr. Belcsák Sándor, Huberth Vilmos, Puzár Zoltán, dr. Gyapay Ede, Bógnér Gyula, Czambel József, Kabina Ervin, dr. Karafiáth Marius.

— **II. Rákóczi Ferencz.** Lovasszobrának megalkotására Andrássy Gyula gróf védőöksege alatt bizottság alakult, amely most nagyarányu tárgysorsjátékkal óhajta a még hiányzó összeget beszerezni. A főnyeremény 40,000 K. értékű briliáns-ékszer, a második egy 10,000 K-ért. négyüléeses automobil, a harmadik 6000 K-ás vadászfelszerelés. Ez utóbbi különösen fogja csábítani a magyar vadászokat, akik tudvalevőleg egyuttal jó kurucok is. E napokban az összes magyar vadászokhoz felhívató intézett a bizottság, mellékelvén egy-két drb. sorsjegyet, melyek ára 1 K. A felhívásnak van még egy melléklete, a mely fölöslegessé teszi, hogy a nemes ügy érdekében buzdítsuk a magyar közönséget, különösen pedig a magyar vadászokat. Ez a melléklet az ősz kurucisszimusz, Thaly Kálmán levele, mely így szó:

„A legideálisabb lelkű, legnemesbb jellemű magyar: néhai jó urunk fejede miunk II. Rákóczy Ferenc nemzetéért mindenét odaáldozta; — áldozunk mi is a dicsőnek emlékezetére legalább annyit, hogy az ő kedves fővárosában hozzá méltó nagy-arányu érez-szoborral hirdesse Rákóczyink halhatatlan, tündöklő neve fényét, s egyszerűsége az ő képében az önzetlen hűszerelemnek legyen a ipothézisa!

Életem ama legfőbb vágyát, hogy nagy fjedelmünk szent hamvait az édes haza földének adhasuss át, az Isteni gondviselés kegyelme immár megvalósította, erre azonban a koronát az tenné föl, ha a dicsőnek fenséges alakját ércbe öntve is még megláthatnám!

Budapest, 1907. nov. 21. Thaly Kálmán dicsőseges jó urunk tejedelmünk hű öreg historicusa.“

— **Tudományos felolvasások a helybeli főgimnáziumban.** A mult évben szép látogatottságnak örvendő tudományos felolvasások sora folyó hó 16-án esztörtökön ismét megkezdődik. Az első felolvasó Domján Lajos dr. gimnáziumi iskola orvos, ki az alkoholról és a tüdővészről tart felolvasást. A felolvasás kezdete d. u. 6 (hat) óra, színhelye a gimnázium díszterme.

— **Államsegély lévai tanítóknak.** A vallás és közokt. miniszter Deák Adolf és Bányai Ferenc lévai tanítóknak az 1907. XXVII. t.-c. 3. § értelmében az I. és II. évfőtűdős körpótlék kiegészítése címén évi 200-200 korona, és Sós Simon ugyancsak lévai tanítóknak az 1907. XXVII. t.-c. 2 §-a értelmében alapfizetés kiegészítése címén évi 100 korona államsegélyt utalványozott.

— **A képviselő választók névjegyzéke** az 1908-ik évre már végérvényesen elkészült és a városi tanács-módszabán megtekinthető vagy lemásolható. Erdékében van minden választó polgárnak, hogy utána nézzen, vajjon benne van-e a neve a listástromban, mert ha esetleg valaki nem vetett fel és a tavaszi összeírásakor igényeit az összeíró bizottságnál be nem jelenti,

majdnem bizonyos, hogy neve a következő 1909-ik évi névjegyzékben sem fog szerepelni, s így választói jogát nemcsak az idén, de jövőre sem gyakorolhatja. Az új névjegyzék ugyanis mindig a réginek alapján készül.

— **Az időjárás** mégis megemelte magát. A fekete karácsony után alapos fagyok következtek (egyik éjjel 16% R.), úgy hogy le lehetett vágni a kocákat, vadászni is lehetett (ha volt mire), no meg: korcsolyázni lehet. Az uradalmi jégpályán már két hét óta vígan folyik a korcsolyázás. A múlt hét végén ugyan enyhült az idő, de nem annyira, hogy a jégnek ártott volna. Még csak egy nem valósult meg a tél örömeiből: a szánkózás.

— **A katonatisztek fizetésemlése** most van szőnyegen. Érdekes lesz talán, ha közöljük, milyen mértékben fognak emelgetni a tisztai fizetéseket. Hadnagy eddigi 1680 koronája helyett az új fizetése 1600, 1800, 2000 K. lesz. Főhadnagy új fizetése 2200, 2400, 2600 K. (régie 2040). Százados a jövőben kapna az új terv szerint 3000, 3200, 3400, 3600, 3800, 4000 K. (régie 2400, 3000). Őrnagy 4400, 4800 (régie f. 4000) Alvezéres a jövőben is 5400, 6000 K. át kap. Ezeredes új fizetése 7200, 8400, 9600, (régie f. 7200) K. Vezérőrnagy 11 400, 12 600 (régie f. 11 400) K. Al tábornagy új f. 14 400, 16 000 (régie f. 14 000) K. Tábornagy új fizetése 16 800, 18 000 (régie f. 16 800) K. A tárgyalások azt mutatják, hogy az idén csak a részleges rendezést fogják keresztülvinni t. i. csak a hadnagy, főhadnagy, százados és őrnagy fizetését emelik, míg a többi rendezés jövőre marad. Ez esetben minden hadnagy 1800 K. fizetést kap ezidén, az új terv szerinti első és harmadik fokozattal való rendezést jövőre eszközölik. A részleges rendezés 4 és fél millió korona többletet jelent, az egész pedig kilenc milliót.

— **Hosszu farsang.** Az idén ugyan csak kijutott a farsang idejéből. *Március 3-án* van húshagyó kedd, husvét vasárnapja április 19-én. Nem kell tehát attól félni, hogy nem jut idő a különféle mulatságok megtartására. Készülnek is már sorban a szokott farsangi táncmulatságok. Febr. 1-én lesz a *kereskedő ifjak mulatsága*, febr. 8-án *nőgyűlő tánc*, febr. 22-én *képezdésből* stb. A rendezés legnagyobb gondja az, hol tartassék meg a mulatság? A hangverseny, illetőleg a táncot megelőző műsor megtartására nagyon alkalmas a városbáz diszterme, de hol legyen a tánc, meg a vacsora? Az ócska Oroszlántól annyiszor elbucszunk már, hogy nem igen kíváncsok utána. Más, táncra igazán alkalmas helyiség pedig ez idő szerint nincs. Nagy baj ez, amely csak a fogadó felépítésével érhet véget.

— **Pedagógia.** Egy közeli faluban történt a história. Tanító: Peti, mert nem voltál tegnap iskolában, hé? — Peti: Dinszót állítunk tanító ur! — Az nem igaz, legalább én nem tudok róla. A Keresiek tudom, hogy őtiek, mert küldtek jó apróleket. Mivelhogy Peti hazudott, itt a rára papiros haluskára.

— **Pályázat.** Nándory Pál, a báti járás főszolgabírája pályázatot hirdet az elhalálozás folytán megüresedett hegybányai körjegyzői állásra. A kívánt okmányokkal felszerelt kérvényeket a pályázók hozzá január hó 17-ig adják be. Javaldalmazás: 1600 kor. Űrészfizeset, 200 korona lakbér, 200 korona különféle utalány, továbbá legelő és erdő illetőség, valamint a hivatalos eljárás alkalmával természetbeni fuvar továbbá az engedélyezett magánmunkálatok utáni díjak. A választás e hó 21-én d. e. 10 órákor Hegybányán lesz.

— **Adjunk-e cukrot a gyermekeknek?** Sokszor vitatták már, vajjon ártalmas-e a gyermekekre az édesség vagy sem? A nép általában azt tartja, hogy igen s van is rá oka, mert a sok édesség gyakran rontja el a kicsikék gyomrát. Maga a cukor azonban, mely az efféle nyálankás legfőbb alkotórésze, éppenséggel nem ártalmas, sőt nagyon is hasznos. Való, hogy az izomerő fejlesztésére a cukor a legalkalmasabb tápszer. A német hadseregben a legénység közt időnkint csokoládét osztanak ki s igen jó eredményt látják. Orvosok állítása szerint a cukor feltétlenül szükséges tápláléka a gyermekeknek is, ha tisztán s nem fertőző anyagokkal vegyítve kapják. Fontos továbbá,

hogy kellő időben adjuk a gyermekeknek a nem akármikor. Ebéd és vacsora után mérsékelt adagban a legalkalmasabb, éhgyomorra azonban a legfinomabb sütemény is gyomorrontás okoz. Nagy jelentősége van a cukor rendszeres évezetének már azért is, mert pótolja az alkoholt. Ha valaki megszokta az édességet, soha sem lesz iszákos ember. Különösen az alóbb néposztálynál kiszámíthatatlan eredménnyel jár ennek figyelembe vétele. Azt is gyakran halljuk, hogy a cukor rontja a fogat. Ez határozottan tévedés. Ha a gyermek tisztán tartja a száját, semmi ételmaradékot meg nem tőr benne, a cukor maga, bizonyára nem rontja el a fogat.

— **Uri vadászat.** A gr. löki *Ex-lex* vadász-társaság sikerült körvadászatot tartott múlt évi december hó 23-án. A löki terület kímélese szempontjából a vadászatot ezáltal a hajkai, váradi és n.-kálnai területeken tartották meg. A területtulajdonosok, meg a csendőrség nem kaptak meghívót. Esett 7 darab nyul és 4 darab magló házi liba. — Az eredmény sokkal szebb lehetett volna, ha a kálnai batárban a külömben vendégszerető *Levaticz László ur vasvillás embere*ekkel meg nem akadályozza a nemes sport tovább üzését. A vadászok között érthető megbotránkozás keltett ezen, hogy is mondjuk: illojalis eljárás, és valószínűleg bojkott lesz a következménye. A vadászatban résztvevő urak névsorát nincs módunkban közölni, a társaság úgy látszik *(be)zárt* körű lesz. 17 darab fegyver működött nullás sörreltel, amint azt másnap a löki eszmadiák konstatálták a kilykaszott eszmaszarak foltozása közben. — Rendes tudósítónktól.

— **Váltóhamisító kisbíró.** A Felvidékben o vassuk, hogy *Magyar* Ferenc zsitvabessenői kisbíró *Szoldr* M. h. ály ottani lakos nevére 900 koroná: váltót hamisított s ezt az összeget az aranyosmaróti takarékpénztár verébélyi fiókjánál dec. 17-én föl is vette. A furfangos kisbíró neszt véve, hogy *Szoldr* másnap a pénzintézetől értesítést kapott, 19-én megugrott s 20-án a párkány esztergomi vashid párkányi feljáróján megtalálták *Magyar* Ferenc ruháját, továbbá a kabátja belső zsebében a fölvert 900 K. ról szóló takarékpénztári könyvecskét s benne ezt a feliratot a 900 K. után folytatól: „ezért kellett a Dunába ölnöm magam, kedves gyermekeim! ha valamikor erre fogtok jönni ezen a hidon, úgy jusson eszetekbe, hogy apátok itt halt meg, a Dunába vetet e magát.“ Azonban a nyomozó hatóságok nem hajlandók hitelt adni ennek az — ugy látszik — mondva csinált öngyilkosságnak, mert *Magyar* Ferkő hullája eddigelő a legszorgosabb kutatás dacára sem került elő; onnélfogva a falu rosszát most is keresik s keresni fogják, míg élve vagy halva elő nem kerül.

— **A F. M. K. E. igazgató választmánya** 1908. január 14-én. d. u. 1/3 órákor, Nyitra, a vármegyeház ragyteremében ülést tart, melynek tárgysorozata: I. Ó Feladés a Király köszönete az egyesület közgyűlésének üdvözlésére. II. József Foherc eg Ó Fenségének értesítése, hogy az egyesület védnöki állását elfogadja. III. Az elnökség időszaki jelentése, az egyesület 1907. október decemberi működéséről. 1. A nyitrai kluburlah ügye. 2. Az egyesületi övönök fizetésrendezése. 3. Az egyesületi óvodák. 4. A törvényhatósági választmányokr. 5. Eihunyt és új tagok. 6. A magyar közművelődési egyesületek országos kongresszusa. 7. Az egyesület anyagi ügyei s ezzel kapcsolatban a behajthatatlan követelések leírása. 8. Az egyesület könyvtárai. 9. A „Balassaléka“ ügye. 10. Tanácsok telepítése magyar városokba. II. Egy árva gyermek örökbe fogadási ügye. IV. Beérkezett kérvények: 1. A trstenai Magyar Művelődési Kör segélyt kér. 2. A lipi megyei Kereskedő és Iparos ifjak önképző Köre, a Zsarnóczai Magyar Kör és a rószahgyi kir. honvéd altiszti olvasókör könyvtár, illetőleg könyvek adományozását kéri. V. Szeghalmi-Szenovits Gyula tanár ajánlata, a Felvidék népregeinek kiadása iránt. VI. Indítványok,

— **A nagybácsi tréfája.** Egy lövai ur családnál az ünnepek alatt vendégül látták a gazdag, de kissé fukar aglegény nagybácsit aki egyuttal az egyik kis fiúnak keresztapja is. Karácsony estjén a szokásos kártyázás alkalmával a keresztúfi ott settenkedt a játzók között, hogy vasszekrénykéjébe egy-két hatoska jusson kibic-péruz gyaunát. A nagybácsi nagy kegyesen elővesz a tároájából egy százaat (de olyanfólat, amlyent nemrégiben az osztálysorjatek elárusító küldötök szét) elolvastatja a kis fiuval, hogy: *száz korona.*, s azzal a jáncsi-bankót öszesodorva beolcsosztatja a szekrénybe gúmbölyű nyílásán. Nagy az öröm. A szállók sem vették észre a turpisságot. Harmadik nap maguk biztatták a kis fiut, hogy vigye el a szekrénykéjét a takarékbá, ne heverjen benne kamat nélkül a nagy pénz. A kis fiu el is ment, de egy félóra mulva nagy sirással hozta vissza a szekrénykéjét meg a könyvecskét, hogy s száz koronát nem írták bele, mert hogy hamis. Vissza is hozta. A papa m-g mama kissé fanyar arcot csináltak a rossz tréfához, a gyerek meg zokogva követelte, hogy adjon a bácsi a rossz helyett igazi százkoronát. Mit volt mit tenni? Reszkető kezekkel és vérzúszivvel adott át a kis fiúnak egy igazi százas bankót, amelyet is a kis vitéz papája kisérteben azonnal beiratott a könyvecskébe.

— **Vásári tolvajok.** A folyó év és hó 8-án tartott országos vásáron — dacára a forgalom gyengességének — *Kosuk* Istvánné szül: *Seilva* Erzsébet felsőpóli lakos *Veres* Lajosné szül: *Juhász* Lidia újbari lakossal szövetkezve, *Raksányi* Samu bakabányai lakos sátorából egy pár cizmát, *Weinberger* Ignácól garamszentgyörgyi lakos kelméket árusítótló pedig egy vég vásznat emeltek el. A vászon-lopáson vesztettek rajt, mert midőn azt már a sátorlói fizetség nélkül tova vitték, a károsult észrevette s az arra portyázó rendőrnek jelentette, ki azután a menekülő tolvajokat elcsipvén, a rendőrkapitányságra kísérte. *Kosuk* Istvánné ismert vásári tolvaj tagadta a lopást s társára, *Veres* Lajosnéra háritotta, hogy az neki a vásznat csak, tártásra adta át. *Veres* Lajosné pedig a csizma-lopást *Kosuk* Istvánnéra iparkodott bizonyítani, mondván, hogy ő attól 6 frtért vásárolta. Minthogy azonban eme védekezésük séntított, tehát megbüntetésük végett a lövai kir. járásbírósnak adattak át.

— **Eladásra kerülő takarmányemlék nyilvántartása.** A takarmány hiányában szenvedő gazdák szükségleteinek beszerzését megkönnyítendő a nyitramegyei gazdasági egyesület tudomására adja mindazonokat, akik szálás takarmány féléket venni óhajának, hogy az egyesületnél nagyobb mennyiségű takarmány van eladásra bejelentve. — Egyben felhívja mindazon termelőket, akiknek takarmány feleslegük van és ezt eladni óhajtják, jelentsék be az egyesülethez az eladásra kerülő takarmány mennyiségét és árát. — A takarmányfélék eladását az egyesület díjmentesen eszközli.

— **Vásár.** Lóván a folyó évi január hó 7-én megtartott országos baromvására felhajtott szarvasmarha 1322 drb; ló: 1416 drb; juh: 150 drb; sertés: 207 drb; szamár: 1 drb; összesen 3096 dr. Ezekből eladatott szarvasmarha 346 drb; ló: 123 drb; sertés: 60 drb; szamár 1 drb; összesen: 530 drb.

— **Előfizetési felhívás.** *Zsaly* Mária-nak a „Je'entor“ kedves költőjének, ki egyuttal a Barsnak is nagybecsűt munkatára, második könyve jelent meg. Címe: *Szerelms melódiák*, tartalma: rimes mesék és prózai történetek. A könyv artistikus ízléssel van kiállítva, a szerzőnő arcképével, fűzött példány ára: 2 korona, disszkótésű: 3 korona. Igen finom merített papíron nyomtatva és a kötöttek egész vászonba kötve. A megrendelt példányokat az előfizetés betöltődésekor azonnal szállítják. *Zsaly* Mária könyvét dicsegrai fölbálos. — akik ismerik kvalitásait, bizonyára épp olyan melg rokonszerűvel fogadják újabb könyvét, mint amilyen tömeges érdeklődéssel „Don Juan“-ját vásárolták. Előfizetéseket lapunk kiadóhivatala is közvetít.

— **A Kis Pajtás** (szerkeszti Csöppike Csánik) 19 ik száma megjelent. Újvi számba megy e laposka, mert most az előfizetések idején ugyancsak kitűnik gazdag, édesekes tartalmával *Újvi köszöntő*. Csöppike Csánikától. — Kosza János: *Ódvaskő tündére*. Legendás elbeszélése. Rajzolta: Harsányi

Gyula. — Bözsi néni: *Józsika álma*. Fáy D. rajza. — *Jegesmedve*. Oldalal képpel. — Dongó: *Kutyafarka nem kolbász*. Fáy D. rajza. Egész oldalal humoros kép. — Tóth J.: *Állatok versengése*. — *Gyermekhívek*. — *Tudományösszepek*. — *Mulattató*. — *Tarka barka*. — *Fejtörők*. — Csöppike Cs. póstája. — *Kiadóbécai póstája*. — Az újbóven jól ajánlja magát ez a kedves gyermeklap. Rajza, tartalma csak nemesbitőleg hat a gyermekkedélyre. Ocsó és jó. Előfizetési ára januártól-junius végéig 3 kor. 60 fillér, szeptembertől számítva 6 kor. I. félév díszesen kötve 4 kor. 70 fillér. *Cím: Kis Pajtás Budapest, VII., Thököly-ut 16.* Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is.

— A „*Honi ipar*“ újévi száma sem maradt ezen kiváló lap karácsonyi száma mögött. A jövő évtized gazdasági feladatairól *Thék Endre*, a budapesti kamara alelnöke és *Paul Vilmos*, a brassói kamara elnöke irtak tanulságos cikkeket. A londoni magyar kiállítás ellen *Gineverné Györy Iona* és *Gázmán Samu* foglalnak állást. Igen érdekes az 1907-ben szubvenzionált iparvállalatok közlése. Érdekes szócikkeket irtak az egyes iparágak helyzetéről *Kemény Manó* (posztógyártás), a diszműarukereskedelemről *Hirschfeld Mór*, a férfi- és nőruhakonfekcióról *Drucker Géza* és *Holzer Sándor* keresk. tanácsosok, a motoriparról *Herz Andor* stb. Érdekes hírvivat zárja be a tartalmat számot. A „*Honi ipar*“ előfizetési ára egész évre 16. — kor., fél évre 8. — korona. *Kiadóhivatal: Budapest, VI. Király utca 34.* Előfizetéseket elfogad: lapunk kiadóhivatala is.

Közönség köréből.

Nyílt levél.

Tekintetes királyi állatorvos urnak
Léván.

A f. hó 3-án megtartott városi közgyűlésen szó esett azon sertéshizláló telepről, mely a fűzfák alatti s a cigánykaduló melletti út mentén a cigánypatak patak szelénél már az ősszel létesült. Állatorvos urat az kevésbé érdeklj, hogy a városi hatóságnak ezen telep létesítéséről semmi tudomása, hogy e telep a városi iparhatóság engedélye nélkül létesült.

Az sem érdekelheti valami nagyon, hogy városunk nyári specialitása, a förtelmes csatornázás a közeli sertés telepről szétterjedő ganajbűbaben versenytársa akadt, s hogy a kákái szőlőtulajdonosok ezt nem bánják. . . .

Az sem igen háborítja fel állatorvos urat, hogy a kákái hegyközség, melynek a jelzett út tulajdona, el tűri, hogy a telep-tulajdonos azt az utat szekereivel úgy feltörrette és feltűri, hogy azon lábtörés és ficamodás nélkül már nem lehet járni — állatorvos ur arra úgy sem sokat sétál. . .

De még az sem kell, hogy okvetlenül megbotránkostassa állatorvos rat, hogy a lévai földtulajdonosok — kiknek a patak mentén földjük van — és a bolgárok azzal a vízzel öntözik a salátát, uborkát, melybe a sertés hizláló ganajléja becsurog — állatorvos urnak talán van saját konyhakertje.

Egy azonban már hivataláról fogva kell, hogy érdekelje állatorvos urat, és miután Magyarországon a hatóságok állategészségügyi kihágásokból eredő kalamitásoktól úgy félnek mint a mumusot! és talán állatorvos ur felszólalása több sikerrel lesz érdekeink megvédésében mint az ember orvosoké, s úkságesnek látom, hogy szives közbenjárását kérve, arra az egy körül-ményre figyelmessem:

A vízjogi törvény (1885. XXIII t. cz. 24 §.) tiltja hogy az ember- és állategészségre veszélyos gyári szennyvizek és emberi s állati ürülékek tavakba, folyóvizekbe vessetessenek.

A jelzett telepből öt csatornácska vezet a cigánypatakba, melyből a lévaiak és a bolgárok szűdesgűket öntözik. Ezen szűdesgnek, mely a lévai piacra kerű, egyes részei nyersen jutnak a moslékba. Nem lehetséges-e hogy a hizláló egyik másik sertésben oly betegség dolgozik, mely az ürülék útján fertős és mely csak hosszabb

lappangás után nyilvánul vagyis válik észrevehetővé? Nem lehetséges-e, hogy — mire az állatorvos a bajt megállapítja — a lekosságnak moslékklal tartott sertései meglesznek fertözve és szerte fognak dögleni?

Nem lesz-e az az óvári és vámos'adányi sertés állományra nézve is veszélyes?

Szíves válaszát kérve maradok kiváló tisztelettel.

Léván, 1908. év január hó 8-án.

Dr. Karafiáth.

Köszönetnyilvánítás.

Bolemán Vilmos garamszentkereszti szolgabíró urtól, újévi megújítások címén 12 korona készpénzt; Garamújfalú község részéről 1 zsák krumplit és babot, Garamkeszi község részéről 1 zsák krumplit és 2 zsák babot, Berekalja község részéről pedig 1 zsák babot és krumplit kaptunk *Stefánia árvaházunk* céljaira.

Amidőn fenti kegyes adományok kézhezvételét nyilvánosan is van szerencsénk igazolni — fogadják a nemeslelkű emberbarátok jótétömenyükkért leghálásabb köszönetünket.

Léva, 1908. év január hó 7.

Leidenfrost Tódorné Faragó Sámuel
nőgygl. th. elnök nőgygl. titkár.

Köszönetnyilvánítás.

Jó barátainknak, rokonainknak, ismerőseinknek s általában mindazoknak, a kik forrón szeretett jó édes anyánk, özvegy *Popellár Jánosné* elhunytá alkalmából érzett mély fájdalomukat részvétőkkel enyhítették és a végtisztességen megjelentek, szívből hálás köszönetet mondunk.

Léva, 1908. év január hó 9.

A gyászoló család nevében:

Barsi Ambrus,

a székesfehérvári kir. javítóintézet gondnoka.

Nyilvános köszönet.

Mindazon jó barátok és ismerősök, kik felejtethetetlen jó atyánk elhunytá alkalmából mély fájdalomukat becses részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Léva, 1908. év január hó 10.

Leyrer család.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1907 évi január 5-től 1908-évi január hó 12-éig Születés.

A SZÜLŐK NEVE	A gyermek neve	A gyermek neve
Tolnai Lajos Frajka Teréz	fiú	István
Kecskeméti András Slobér M.	leány	Rozália
Medvegy Lajos Hauer Gizella	fiú	Lajos József

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Hegyi Páludé	70 éves	Idült hörghurut
özv. Popellár Jánosné	74 "	Agg. végekimerül.
Szmieskó Irén	18 "	Bélgyulladás
Nardy Dezső	31 "	Tüdőgümőkór
Halasy Józsefné	55 "	Szívizom elfajulás

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány
Buza m.-mázsalóként 23 kor. 40 fill. 24 kor. 20 fill. — Kétszemes 21 kor. 80 fill. 22 kor. 40 fill. — Rozs 21 kor. 60 fill. 22 kor. 60 fill. — Árpa 13 kor. 80 fill. 14 kor. 80 fill. — Zab 16 kor. 20 fill. 16 kor. 60 fill. — Kukorica 13 kor. 20 fill. 14 kor. 40 fill. — Lenese 29 kor. — fill. 29 kor. 60 fill. — Bab 14 kor 40 fill. 14 kor. 80 fill. — Köles — 9 kor. 80 fill. —

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere, természetfál arankamentes kor. 180 —190. Vörös lóhere kis arankás kor. 175 —180. Vörös lóhere nagy arankás kor. 155 —160. Lucerna, természetfál arankamentes kor. 155—160. Lucerna, világos szemű arankás kor. 145—150. Lucerna, barnás színű kor. 135—140. Biborhere kor. 36—40 Baltacim kor. 32—34. Tavaszí bükköny 18—20. kor. Muhármag kor. 15—16.

Nyiltér.

893.—1907. sz.

Árverési hirdetmény!

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbírósg 1907. évi V. 452-1. számú végzése következtében Levatick Gáspárt ügyvéd által képviselt a lévai takarékszövetkezet javára *Dudás Istvánné* szül. Dudenk Mária ellen 2680 korona s jár. erejéig 1907. évi július hó 30-án toganatosított végrehajtás útján felül foglalt és 3535 koronára becsült következő ingóságok um.: egy vizimalom teljes felszereléssel, butorok, malacok stb. nyilvános árverésen aladának. — Mely árverésnek a lévai kir. járásbírósg 1907. évi V. 452-2. számú végzése folytán 2680 korona tőkekötvetelés, ennek 1907. évi május hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai, és eddig összesen 174 korona 24 filléren bíróság már megállapított, valamint a még felmerülendő költségek erejéig *Csatán* lendő eszközlésére 1908. év január hó 16-ik napjának délutáni 3 óráig határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság k az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén necsáron alul is el fognak adatni. — Amennyiben az elővizezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván, 1907. évi december hó 24. napján.

Karácsonyi Pál,
kir. bír. végrehajtó.

Uj erőt ad

a SCOTT féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kéten értékű szerekek kisérlőtetni, amikor az ember egészségéről van szó. **Gyengesség esetében különösen lábadozóknál, vagy vérszegénység, tüdőbaj, túltelhet munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat.** Ez a szer a

SCHOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. **Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.**
Kapható:
a gyógyszerárakban.

hűgős, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pemetefü czukorkánál!** Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félet** kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van. **1 doboz ára 60 fillér.**
Csak R E T H Y-félet fogadjunk el

Kiadó lakás.

Mártonfi-utca 12 házszám alatt igen jó forgalmu bolt helyiség, két szoba konyha, élék kamra, pince és más mellék helyiségekkel május hó 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítást a házban özvegy Vankay Pálnénál.

Tűzifa és porosz kőszén

megrendeléseket elfogad

és házhoz szállít

Braun József és fia.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Enyhítő, oldó házszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az ülő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

Fájdalomcsillapító és erősítő **bedörzsölés**, mert, régi jó hírnevű házszer szagatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára **kor. 1.80**

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely **MOLL A. gyógyszerész**, es. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régióknak bizonyult házszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult községnél, oszónál és meghúléseknel, bedörzsölésként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerárakban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Hirdetmény.

Horhi község közhírre teszi a folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor a

v a d á s z t e r ü l e t

1908 évi február hó 1-től következő 6 évre nyilvános árverésen a közégházán bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 70 korona.

Udvardy János
bíró.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

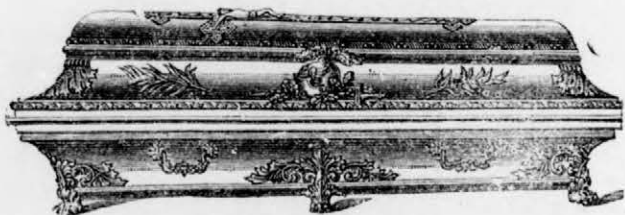
állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Fa- és érc koporsók.

Szabadalmazott **érckoporsók** Beschoner gyárából, légmentességű. **Gyermekeknek 18** koronától fölfelé. — **Felnőtteknek 60** koronától **100** koronáig.

F a k o p o r s ó

Gyermekeknek 4 koronától fölfelé. — **Felnőtteknek 16** koronától fölfelé.

Koszorú 1 korona **80** fillértől **20—30** koronáig.

Raktár: **Kern Testvéreknél Léván.**

1908 évi 56 szám.

Tűzifa eladási hirdetmény.

A zsarnócai m. kir. erdőhivatal tanácstermében **1908 évi február hó 10-én délelőtt 10 órakor** a garamrévi erdőgondnokság „A” üzemosztályának 11, 12, 18, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32 és 33 tagjaiban az 1908—1911 években, évente termelhető legfeljebb mintegy 3000 ürm-vegyes tűzifának eladása iránt nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Bánatpénz 1000 korona, biztosíték 2000 korona.

Kikiáltási árak ürkübméterenként:

I. Bükk- és cserhasábfá és dorongfa után vegyesen

1. az I. értékosztályban 2 korona 80 fillér.
2. a II. „ „ 2 „ 60 „
3. a III. „ „ 2 „ 30 „

II, Tölgy hasáb- és dorongfa után vegyesen

1. az I. értékosztályban 2 korona 70 fillér.
2. a II. „ „ 2 „ 40 „
3. a III. „ „ 2 „ 10 „

III. Fenyő-, éger- és nyír hasáb- és dorongfa után vegyesen

1. az I. értékosztályban 1 korona 70 fillér.
2. a II. „ „ 1 „ 60 „
3. a III. „ „ 1 „ 40 „

IV. Nyár- és kecskefűz hasáb- és dorongfa után vegyesen.

1. az I. értékosztályban 1 korona 30 fillér
2. a II. „ „ 1 „ 20 „
3. a III. „ „ 1 „ 10 „

Az árverési és szerződési feltételek a zsarnócai m. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők.

Kelt Zsarnócán, 1908. évi január hóban.

M. kir. erdőhivatal.

Minden háziasszony

kérjen a legujabban érkezett s közvetlen a termelőtől importált első minőségű

New-Cuba-Kávéból

melynek aromája kitünő és természetes festetlen színű

Kilója 3 korona 20 fillér

négy és fél kilogramos postacsomag ára **13 kor. 50 fill.**

Kapható: **Kern Testvéreknél Léván.**